

Geautoriseerde beschrijving Zorgkundige–Verzorgende-IG

Helpende zorg en welzijn

KBA Nijmegen

lerende euregio scheldemond

Inleiding

Om het arbeidspotentieel in een grensstreek maximaal te benutten en aan te laten sluiten op de vraag dient grensoverschrijdend werken vereenvoudigd te worden. Een manier om dat te realiseren is door werkgevers en werknemers betrouwbare informatie te geven over de inhoud van diploma's/kwalificaties. Met een geautoriseerde beschrijving worden overeenkomsten en verschillen tussen kwalificaties uit buurlanden geduid en wordt betekenis gegeven aan de grensoverschrijdende inzetbaarheid van beroepsbeoefenaren.

Het vertrekpunt in deze geautoriseerde beschrijving is de Vlaamse kwalificatie 'Zorgkundige' (EQF-4)[1]. De Vlaamse kwalificatie Zorgkundige is vergeleken met de Nederlandse kwalificaties 'Verzorgende-IG' (EQF-3)[2] en 'Helpende zorg en welzijn' (EQF-2)[3]. Voor de vergelijking zijn beroepscompetentieprofielen benut.

De geautoriseerde beschrijving omvat een vergelijking. De vergelijking geeft waardevolle inzichten, maar is niet plaatsvervangend voor de erkenning van een buitenlandse beroepskwalificatie. Wil je in Nederland aan het werk als Verzorgende-IG of in Vlaanderen als Zorgkundige, dan dient aan een aantal voorwaarden te worden voldaan zoals in dit document uitgelegd.

1. Bron: *"Beroeps- en competentieprofiel Zorgkundige"*, goedgekeurd door de Nationale Raad voor Verpleegkunde van 29/03/2012.
2. Bron: *"Beroepscompetentieprofiel Verzorgende IG in de branche VVT"*, BDM Advies i.o.v. A+O VVT, maart 2016.
3. Bron: *"Beroepscompetentieprofiel Helpende"*, BDM Advies i.o.v. A+O VVT, april 2019.

Kernactiviteiten

De onderstaande activiteiten vormen de kern van het werk van de Zorgkundige, Verzorgende-IG en Helpende zorg en welzijn. De activiteiten zijn geclusterd volgens de CanMEDS rollen (Canadian Medical Education Directions for Specialists). De rol van zorgverlener/expert staat in het werk centraal, de andere zes rollen hangen daarmee samen. De precieze invulling van de activiteiten en de rollen kunnen verschillen per discipline waarin werkzaam: de ouderenzorg, thuiszorg, de gehandicaptenzorg, de geestelijke gezondheidszorg en de kraamzorg.

Clusters van activiteiten per rol	Helpende ZW	Verzorgende-IG	Zorgkundige
1. Zorgverlener / expert			
• Bijdrage leveren aan het opstellen van een zorgleefplan (concreet: samen met anderen de zorg-/ondersteuningsbehoefte in kaart brengen en vertalen naar doelen en activiteiten)		☑	☑
• Verlenen van basiszorg (ADL)	☑	☑	☑
• Verlenen van basiszorg (wonen en huishouden)	☑	☑	☑
• Ondersteunen van zelfmanagement / zelfregie (empowerment)	☑	☑	☑
• Verpleegtechnische zorg / handelingen	Helpende+	☑	☑
• Evalueren van de verleende zorg en waar nodig aanpassen van het zorgleefplan	☑	☑	☑
2. Gezondheidsbevorderaar / gezondheidsvoorlichting			
• Observeren van gezondheid/welbevinden en signaleren van veranderingen	☑	☑	☑
• Adequaat reageren op veranderingen in gezondheid/welbevinden	Helpende+	☑	☑
• Proactief ageren ter bevordering van gezondheid/welbevinden (preventie)		☑	☑
3. Communicator			
• Begeleiden van en communiceren met cliënt en naastbetrokkenen	☑	☑	☑
• Psychosociale / emotionele ondersteuning	☑	☑	☑
• Hulp inschakelen bij crisissituaties (bij agressie, overlijden etc.)	☑	☑	☑
• Ehbo en adequaat handelen bij crisissituaties	Helpende+	☑	☑
• Sociale ondersteuning van groep cliënten (groepsproces bewaken)	☑	☑	☑
• Organiseren en begeleiden van sociale (groeps)activiteiten		☑	☑
4. Organisator			
• Controleren van materialen en middelen met het oog op veiligheid	☑	☑	☑
• Afstemmen van de zorgverlening met betrokkenen binnen en buiten de organisatie		☑	☑
• Uitvoeren van administratieve/logistieke taken (onthaal, maaltijdbestelling, afspraken maken, voorbereiding van dossiers, etc.)			☑
5. Samenwerkingspartner / samenwerker			
• Samenwerken met cliënt, naastbetrokkenen, collega's en anderen	☑	☑	☑
6. Reflectieve EBP professional / leren en werken			
• Leveren van bijdrage aan de vakinhoudelijke ontwikkeling van het beroep	☑	☑	☑
• Werken aan de eigen deskundigheid	☑	☑	☑
7. Professional & kwaliteitsbevorderaar / professionaliteit			
• Professioneel handelen	☑	☑	☑
• Bijdrage leveren aan het bevorderen v/d kwaliteit van zorgverlening	☑	☑	☑

Helpende+: In Nederland is het bij mbo-opleidingen sinds 2016/17 verplicht om keuzedelen van 240 studiebelastingsuren (SBU) per opleidingsjaar te volgen. Als de Helpende zorg en welzijn het vakinhoudelijke keuzedeel Helpende plus heeft gevolgd, dan is hij/zij bekwaam in

het uitvoeren van eenvoudige verzorgende handelingen die in het werkveld van zorg en welzijn veel gevraagd worden. Zij kan werken volgens protocollen die bijvoorbeeld een rol spelen bij het verzamelen van gegevens via het meten van de pols, bloeddruk, ademhaling en temperatuur, het toedienen van medicatie, het druppelen van ogen, oren of neus van de cliënt en het aan- en uittrekken van steunkousen. De beginnend beroepsbeoefenaar kan afwijkingen bij de cliënt signaleren en daar adequaat mee omgaan en handelen in acute situaties. Zij weet waartoe ze zelf bevoegd is en wanneer ze de expertise van andere deskundigen moet inroepen.[4,5]

Verschillen

Zelfstandigheid

Sinds ongeveer 2015 is de rol van de zorgkundige binnen een interprofessioneel/multidisciplinair team belangrijker geworden. De zorgkundige is van een quasi-ondersteunende en uitvoerende rol met taken die zijn opgedragen gegaan naar een meer autonome rol waarin de zorgkundige een meer fundamentele bijdrage levert aan de realisatie van het zorgleefplan. De aangepaste rol past net als voorheen binnen het kader van het zorgleefplan en de taken worden net als voorheen uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de verpleegkundige. Er is doorgaans geen directe supervisie van een verpleegkundige, maar de verpleegkundige moet wel bereikbaar zijn voor vragen. In de dagelijkse praktijk voert de zorgkundige haar taken zelfstandig uit. De veranderende rol van de zorgkundige is bepaald door veranderingen op de werkvloer. In Vlaanderen wordt van origine gewerkt in grote verpleeghuizen/zorggroepen en in grote teams. In toenemende mate wordt gewerkt met kleinschalig wonen en kleine teams, dat meer zelfstandigheid in het werken vereist. De voornoemde verandering in Vlaanderen heeft zich in Nederland in een eerder stadium reeds afgespeeld. De nieuwe rol van de zorgkundige is dan ook vergelijkbaar met de rol die de Verzorgende-IG in Nederland inneemt.
Het verschil in zelfstandig werken heeft deels ook te maken met de culturele verschillen tussen Nederland en Vlaanderen. In Nederland wordt meer autonomie en een proactieve houding verwacht. In Vlaanderen is de werksfeer meer hiërarchisch en wordt een proactieve houding eerder als hoog assertief en licht agressief opgevat.

Verschillen in taakuitvoering bij cluster 1

- De Verzorgende-IG en Zorgkundige leveren een bijdrage aan het opstellen van het zorgleefplan, dat doet de Helpende zorg en welzijn niet.
- De Verzorgende-IG en Zorgkundige voeren verpleegtechnische en voorbehouden handelingen uit, de Helpende zorg en welzijn niet. Als de Helpende het keuzedeel Helpende+ of cursussen met soortgelijke inhoud heeft gevolgd, dan is hij in staat om enkele eenvoudige verzorgende handelingen te verrichten. Voor risicovolle handelingen dient een Helpende plus een bevoegde collega in te schakelen).
- De Verzorgende-IG mag meer verpleegtechnische en voorbehouden handelingen uitvoeren dan de Zorgkundige. De handelingen zijn tevens van complexere aard. Sinds 1 september 2019 mag een gediplomeerde Zorgkundige vijf extra verpleegtechnische handelingen uitvoeren. Zorgkundigen die hun registratie (en kwalificatiebewijs) behaalden vóór 1 september 2019 moeten sinds 1 september 2019 een bijkomende opleiding van 150 uur hebben gevolgd om deze vijf extra handelingen te mogen stellen.[6]

Verschillen in taakuitvoering bij cluster 2 (Gezondheidsbevorderaar/gezondheidsvoorlichting)

- De Helpende zorg en welzijn signaleert veranderingen in de gezondheid en welbevinden van cliënten, maar zal bij complexe situaties niet zelf acteren en een Verzorgende-IG of andere professional inschakelen.

4. https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl/keuzedeel/helpende-plus-versie-2/cmVzdWx0YWF0VHlwZT00O2Rvc3NpZXJJZD01NzQ0O2t3YWxpZmljYXRpZUlkPTA= .
5. Bron: https://helixlearning.nl/opleiding/helpende-plus/?opleidingid=2414.
6. Extra verpleegkundige handelingen voor zorgkundigen | Vlaanderen.be.

Na het volgen van het keuzedeel Helpende+ zal de Helpende zorg en welzijn hier wel of in ieder geval beter toe in staat zijn.

Verschillen in taakuitvoering bij cluster 3 (Communicator)

- Met betrekking tot het organiseren en begeleiden van (groeps)activiteiten:
  De Vlaamse Zorgkundige dient te zorgen voor een zinvolle dagbesteding voor de cliënt, dit kan een groeps- of individuele activiteit zijn en wordt afgestemd per cliënt (in België worden sociale en/of groepsactiviteiten ook door andere professionals uitgevoerd). In Nederland hoorde dit vroeger ook tot het takenpakket van de Verzorgende-IG en Helpende zorg en welzijn, maar is dat vervolgens overgenomen door andere professionals (door gastvrouwen, activiteitenbegeleiders en begeleiders maatschappelijke zorg, en soms ook door vrijwilligers). De laatste jaren worden welzijnstaken weer belangrijker bij de uitvoering van het beroep Verzorgende-IG en wordt dit deels in nieuw op te stellen kwalificatiebeschrijvingen opgenomen. Ook worden op scholen soms combi-opleidingen gegeven (combi van zorg en welzijn, ofwel van opleidingen Verzorgende-IG en Maatschappelijke zorg). Het is afhankelijk van de zorginstelling of dergelijke welzijnstaken geëist worden van de Verzorgende-IG.
  In zowel Nederland als Vlaanderen komt het steeds minder vaak voor dat algemene groepsactiviteiten worden georganiseerd en is het gemeengoed geworden dat op individueel niveau wordt bekeken wat voor de betreffende cliënt zinvolle dagbesteding is.

Verschillen in taakuitvoering bij cluster 4 (Organisator)

- In tegenstelling tot de Verzorgende-IG stemt de Helpende zorg en welzijn de zorgverlening niet af met betrokkenen binnen en buiten de organisatie. De Helpende zorg en welzijn krijgt zijn taken van hogerhand en plant van daaruit zijn of haar eigen taken.
  In Vlaanderen wordt de afstemming van de zorgverlening in sommige werkvelden door de Zorgkundige uitgevoerd (bijv. in de thuiszorg), in andere werkvelden door de Verpleegkundige (bijv. in de intramurale zorg). De Zorgkundige is altijd betrokken bij het interprofessioneel/multidisciplinair werken. Binnen het interprofessionele/multidisciplinaire team wordt nagegaan wie het best geplaatst is om de communicatie te verzorgen.
- De Vlaamse Zorgkundige voert administratieve/logistieke taken uit (onthaal, maaltijdbestelling, afspraken maken, voorbereiding van dossiers, etc.). Dergelijke activiteiten horen in principe niet tot het takenpakket van de Verzorgende-IG en Helpende zorg en welzijn, maar bij andere professionals zoals gastvrouwen of vrijwilligers. Er zijn twee typen uitzonderingen. Als sprake is van zeer kleinschalig wonen en er sprake is van een beperkt aantal professionals, dan komt het voor dat de Verzorgende-IG en Helpende zorg en welzijn dergelijke administratieve/logistieke taken verrichten (het is in dat geval een taak voor het team als geheel). De andere uitzondering is als een activiteit onderdeel is van de therapeutische omgeving (bijv. samen met patiënten koken) of noodzakelijk onderdeel is van de zorgverlening (een cliënt die bijv. moeite heeft met slikken helpen bij het eten en dat je bij deze cliënt ook de maaltijd uitserveert). De activiteit staat dan in het teken van het bieden van ondersteuning dan wel het vergroten van de zelfredzaamheid bij het wonen en huishouden.

Verschillen in taakuitvoering bij cluster 6 (Reflectieve EBP professional / leren en werken)

- De doelstelling qua professionele ontwikkeling is in Vlaanderen en Nederland gelijk, maar de wijze waarop gewerkt wordt aan de eigen professionele ontwikkeling verschilt.
  In Nederland volgen Verzorgenden-IG intervisiebijeenkomsten (bijeenkomst waarin vakgenoten een casus/vraagstuk intensief met elkaar bespreken), dat doen Zorgkundigen in Vlaanderen (nog) niet. Vanaf juli 2022 worden intervisies (alsmede het bijhouden van een portfolio) gemeengoed voor Zorgkundigen.

Inzetbaarheid over de grens

Belangrijkste verschillen

Het grootste verschil en de grootste drempel bij grensoverschrijdende inzetbaarheid tussen de Verzorgende-IG en de Zorgkundige vormen de voorbehouden handelingen. De Verzorgende-IG mag en is in staat om meer voorbehouden handelingen uit te voeren dan de Zorgkundige. Het gaat om een significant verschil, ondanks dat de Zorgkundige sinds 2019 vijf handelingen meer mag uitvoeren. Het is een verschil dat niet snel kan worden overbrugd, aangezien naast het aanleren van technieken ook het theoretisch kader van de handelingen moet worden geleerd. Dit zijn de belangrijkste handelingen die de Verzorgende-IG wel en de Zorgkundige niet mag verrichten.

1. Uitvoeren van subcutane en intramusculaire injecties en hanteren van insulinepen.
2. Verzorgen van rode en gele wonden.
3. Uitvoeren van katheterisatie.

Een ander belangrijk verschil tussen de Verzorgende-IG en de Zorgkundige is de mate van zelfstandigheid. Van de Verzorgende-IG wordt een grote mate van zelfstandigheid verwacht, vooral bij de zorgverlening met kleinschalig wonen (wat in Nederland gemeengoed is en in België recentelijk in opkomst is). Sinds ongeveer 2015 is de rol van de Zorgkundige belangrijker geworden en is deze veranderd van een quasi-ondersteunende en uitvoerende rol met taken die zijn opgedragen naar een meer autonome rol waarin de Zorgkundige een fundamentele bijdrage levert aan de realisatie van het zorgleefplan. Doordat deze verandering pas enkele jaren geleden is ingezet in Vlaanderen en in het onderwijs nog recenter (en gaande is anno 2022), is het goed mogelijk dat zowel werkende Zorgkundigen als pas afgestudeerde Zorgkundigen nog niet gewend zijn aan de nieuwe rol en de meer zelfstandige wijze van werken.

De Helpende zorg en welzijn is een lager functieniveau dan de Verzorgende-IG in Nederland. In vergelijking tot de Verzorgende-IG en de Zorgkundige zal de Helpende zorg en welzijn:

- geen bijdrage leveren aan het opstellen van het zorgleefplan;
- geen verpleegtechnische en voorbehouden handelingen uitvoeren. Alleen als het keuzedeel Helpende+ tijdens de mbo-opleiding of cursussen met soortgelijke inhoud zijn gevolgd, zal de Helpende zorg en welzijn enkele eenvoudige en veel gevraagde verzorgende vaardigheden uitvoeren (maar geen voorbehouden handelingen). Voorbeelden zijn het verzamelen van gegevens via het meten van de pols, bloeddruk, ademhaling en temperatuur, het toedienen van medicatie, het druppelen van ogen, oren of neus van de cliënt en het aan- en uittrekken van steunkousen.[7,8]
- niet zonder meer in staat zijn om adequaat te reageren op veranderingen in gezondheid/welbevinden van een cliënt en bij crisissituaties (de Helpende zorg en welzijn wordt wel geacht om veranderingen waar te nemen en een leidinggevende te waarschuwen indien actie nodig is). Na het volgen van het keuzedeel Helpende+ mag van een Helpende zorg en welzijn wel verwacht worden adequaat te kunnen reageren in dergelijke situaties;
- de zorgverlening alleen met zijn directe teamleden afstemmen en niet met andere betrokkenen binnen en buiten de organisatie.

Onder meer door krapte op de arbeidsmarkt wordt de Helpende voor steeds meer taken ingezet en vervult deze veelvuldig een zelfstandige rol. Op de werkvloer bestaat dan ook de functiebenaming Helpende plus.

Erkenning en andere voorwaarden

Dit document is een vergelijking dat aan werknemers en werkgevers inzicht geeft in de overeenkomsten en verschillen tussen Zorgkundigen in Vlaanderen en Verzorgenden-IG en Helpenden zorg en welzijn in Nederland. Wil je in het buurland aan het werk als Verzorgende-IG of Zorgkundige, dan dient aan een aantal voorwaarden te worden voldaan.

7. https://kwalificatie-mijn.s-bb.nl/keuzedeel/helpende-plus-versie-2/cmVzdWx0YWF0VHlwZT00O2Rvc3NpZXJJZD-01NzQ0O2t3YWxpZmljYXRpZUlkPTA= .
8. Bron: https://helixlearning.nl/opleiding/helpende-plus/?opleidingid=2414.

- Van Nederland naar Vlaanderen
  De gehele beroepsuitoefening van het beroep 'Zorgkundige' is gereglementeerd en het is daarom verplicht om een buitenlands diploma te laten erkennen. Naast de erkenning Zorgkundige is het ook wettelijk verplicht om een visum Zorgkundige te hebben, zoals bepaald in de Gecoördineerde wet van 10 mei 2015 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. Het erkenningstraject verloopt via de Vlaamse, Franse of Duitstalige Gemeenschap (het is daarbij niet van belang in welke van de drie Gemeenschappen u uiteindelijk wil gaan werken; het is raadzaam om zich, afhankelijk van de taal van de kwalificaties, tot de gelijk talige Gemeenschap te richten om vertaalkosten te voorkomen). In Vlaanderen ga je naar NARIC (https://naricvlaanderen.be/). Een Zorgkundige moet zich vervolgens laten registeren bij Zorg en Gezondheid. Na zijn registratie krijgt hij een visum van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid.
- Van Vlaanderen naar Nederland
  In tegenstelling tot in Vlaanderen is in Nederland niet het beroep als geheel, maar alleen de opleidingstitel 'Verzorgende Individuele Gezondheidszorg' wettelijk beschermd (zie de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg Wet BIG, artikel 34). Om als buitenlander in Nederland als Verzorgende-IG aan het werk te kunnen gaan en verpleegtechnische handelingen die voorbehouden zijn volgens de wet BIG uit te mogen voeren, dient een buitenlands kwalificatie erkend te worden. Erkenning van een buitenlandse kwalificatie kan worden aangevraagd bij de daarvoor bevoegde autoriteit CIBG (https://www.bigregister.nl/buitenlands-diploma/procedures/erkenning-beroepskwalificaties). Een beroepsbeoefenaar of stagiaire in de zorg dient bij aanvang van de werkzaamheden een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) te overleggen. Het is de verantwoordelijkheid van de beroepsbeoefenaar om aan deze eis te voldoen en valt formeel buiten de opdracht van de onderwijsinstelling die de opleiding verzorgt (meer informatie op onder andere www.rijksoverheid.nl en www.vgn.nl).

Conclusie

Nederlandse Helpende zorg en welzijn die in Vlaanderen wil werken

Een Helpende zorg en welzijn zal zich moeten laten bijscholen om erkend te kunnen worden als Zorgkundige. In Vlaanderen is daarvoor geen pasklaar traject aanwezig en is het door de rigide onderwijswetgeving lastig scholing op maat te realiseren. Er is wel mogelijkheid om vrijstellingen in het volwassenonderwijs te krijgen en daarmee een verkorting van het door te lopen onderwijstraject.

Nederlandse Verzorgende-IG die in Vlaanderen wil werken

De Verzorgende-IG kan na erkenning in Vlaanderen aan de slag als Zorgkundige en alle bijbehorende taken uitvoeren, maar moet er wel rekening mee houden dat hij/zij in de beroepsuitoefening niet alle voorbehouden handelingen mag uitvoeren zoals hij/zij dat in Nederland wel mag.

Vlaamse Zorgkundige die in Nederland wil werken

Er zijn twee opties. De eerste is om geen erkenning aan te vragen en als Helpende zorg en welzijn, Helpende plus of Verzorgende (maar niet Verzorgende-IG) aan het werk te gaan. De tweede is om erkenning als Verzorgende-IG aan te vragen bij het CIBG. Die beoordeelt dan of er sprake is van wezenlijke verschillen en/of dat verschillen eventueel zijn overbrugd door relevante werk-/praktijkervaring. Mogelijk dient een aanpassingsstage of extra scholingstraject worden gevolgd, waarbij het waarschijnlijk zal gaan om bijscholing in bepaalde verpleegtechnische en voorbehouden handelingen. In Nederland bestaan hiervoor momenteel geen pasklare trajecten. In overleg met een mbo-instelling (ROC) zijn er wellicht mogelijkheden om een maatwerktraject richting diploma Verzorgende-IG te realiseren, waarbij wordt uitgegaan van het in Vlaanderen reeds behaalde diploma en bijbehorende kennis en vaardigheden. Zo heeft ROC Scalda een zogenaamde Zeeuwse route om te werken in de ouderenzorg, waarbij de opleiding voor het grootste deel in de praktijk (verpleeghuis) wordt gevolgd.

Een geautoriseerde beschrijving

Een geautoriseerde beschrijving is een door gezaghebbende arbeidsmarktpartijen gelegitimeerde, vergelijkende beschrijving van beroepen uit verschillende landen aan de hand van de competenties waarover beginnende beroepsbeoefenaars dienen te beschikken volgens hun kwalificatie. Als input voor de vergelijking worden brondocumenten gebruikt waarin deze competenties, behorend bij de betreffende kwalificatie, beschreven staan. Dan gaat het in principe om beroepskwalificatiebeschrijvingen en kwalificatiedossiers/-profielen. Bij afwezigheid daarvan worden beroepscompetentieprofielen of opleidingsprofielen benut.

Een geautoriseerde beschrijving maakt de waarde van bepaalde kwalificaties/diploma's in het buurland en daarmee de grensoverschrijdende inzetbaarheid inzichtelijk voor werkgevers en werknemers (kernwoord: transparantie).

Om het beoogde civiele effect van een geautoriseerde beschrijving te vergroten is het van belang dat de beschrijvingen worden geaccepteerd, dat werkgevers en werknemers over en weer vertrouwen op datgene wat is beschreven. Daarom is nadrukkelijk ingezet op het autoriseren van beschrijvingen. Autorisatie wordt gerealiseerd op een laagdrempelige manier door gezaghebbende partijen aan beide zijden van de grens de beschrijving te laten goedkeuren. Ook zijn deze partijen betrokken bij het proces van de inhoudelijke vergelijking, waardoor de kwaliteit van de beschrijving gewaarborgd is (kernwoord: acceptatie).

ZorgSaam

VIVO inspireert de social profit

zorgt in zeeland SVRZ

Scalda

zorgnet ICURO

beroepsonderwijs bedrijfsleven

Mede mogelijk gemaakt door

Deze geautoriseerde beschrijving is in 2021/2022 in opdracht van de "Lerende Euregio Scheldemond" uitgevoerd en ontleend aan een vergelijkend onderzoek verricht door het onderzoeksinstituut KBA Nijmegen in samenwerking met VIVO/AHOVOKS en Zorgnet Icuro uit Vlaanderen en ROC Scalda, SBB, ZorgSaam ouderenzorg locatie Rozenoord (te Sluis) en SVRZ uit Nederland.

Euregio Scheldemond

provincie Oost-Vlaanderen

Provincie Zeeland

west-vlaanderen de gedreven provincie

Interreg Vlaanderen-Nederland
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

AGENTSCHAP INNOVEREN & ONDERNEMEN
Vlaanderen is ondernemen

Foto's © Sstock.adobe.com - Robert Kneschke, Pixel-Shot